

LOAPA eta beste sasiak

Deia, 1982-06-22.

Hasieran Jainkoak Ortzi eta lurrak egin zituen antzera, Espainiako Demokrazia berriak Konstituzio bat ezarri zigun.

Eta guk, besterik ezin, eta, ameto.

Jainkoak, hala ere, ikusi zuen egin berria zuen lurra "nahasi-mahasi" geratu zela, eta esan zuen: "Sor bedi argia", eta argia sortu zen; baina Espainiako Demokrazia berriak ez du, nonbait, emateko hainbat argi, eta argiaren ordeztu LOAPA izena duen sasi-argi ilun bat ezarri nahi digu orain, ilunpean maniagarriagoak izango garelakoan.

I

Katalanak, guk bezalaxe, laster ikusi diote argia bezala saldu nahi diguten LOAPA honi iluna: "LOAPA honekin –dio Jordi Pujolek– legez erabagia izan zen Estatutoa berriz ere auzitan jartzen digute".

Hauxe bait da gertatzen dena.

Espainiako *Konstituzio demokratikoaren barruan*, lehen mailako hiru Estatuto onartu ziren Lurralde Historikoentzat Euskal Herria, Katalunya eta Galizia, ordena honetan.

Kontu handiarekin aztertuak, eta dagoeneko murriztuak ere bai.

Nolanahi, erregaliarik gabe aitortuak.

Ez zen, gure kasuan, zor zitzaigun eta nahi genuen mailakoa izan: honetxegatik, gure artean alde batzuk, eta zor zitzaigun, osotasun hau falta zelako edo, Estatuto honen bitartez sortuak izan ziren Instituzioak, batez ere Euskal Gobernuak, ez dituzte onartu nahi izan; aitzitik, hoiere aurka ere badaude. Baina hara nondik, alde batetik lortu den Autonomia hau gutxien duten abertzale batzuen aurrean, autonomia hau gehiegizkoa dela pentsatzen duten Espainiarrak nabarmendu diren.

Tejero-ren altxamendu triste hura, gertatuz geroztik batez ere.

Kasualitate bat izatea ere baliteke.

Baina egia dena da, Madrilen indar asko eta Euskal Herrian gutxi duten UCD eta PSOEek topo egin dutela kasualitatez Madrilen, eta harrezkero, guri legez, eta Madrileko legez, aitortu zitzaiguna eta xuxen zegoena, orain oker bila auzitan jarri digutela.

Non da hemen Madrilgo hitza!

Ez gara harririk, bai ordea, haserretuko; guk herria aurrerantz ateratzeko erreminta bezala ikusi genuen Estatutoa; ez genuen, gainera, beste aukera politikorik. Eta ez betiko, lehen pauso bezala baizik.

Gero, Madrilen bertan, eta ez erraz, baina bedeinkatu zigutena.

Nola utziko diegu, bada, orain herri hontan zer-ikusi gutxi duten indokumentatu hoiei lege honi hegoak mozten?

Bai, LOAPA delako gilotina berri honen aurka borrokatzeko gertu gaude.

II

Esan berria du EAJ/PNVko buruak.

"Konstituzioaren eta Estatutoaren aurka dagoen LOAPA lapur honen aurka borrokatuko gara: –esan du Arzalluzek– demokrazia beraren aurkako delako, eman berria izan den hitza bera jateko egina izan delako, gure herriari legez ezagutu zaion autonomia hau zor zaiona baino askoz ere laburragoa bada ere, berriz eta azpikeria eta gezurra medio direla moztu, mutilatu nahi digutelako".

Eta lehendakariak:

"LOAPA hau ez dugu irentsiko –dio Garaikoetxeak– eta ez sinetsi bere erabagi zentroa herri honetatik kanpora duten alderdi politikoei, herri honen arazo nagusiak bere jokorako fitxak bezala eta Euskaditik kanpora jokatzeko erabiltzen dituzten gizon hoiei".

Heldu bait da Estatuto hau egunero auzitan jartzen ari diren hoiei aginak erakusteko garaia.

III

Zergatia, erraza da.

Nahiko lan izan dugu, eta badakite Madrilen, gure herriaren arazo larriak Demokrazi ahul honen bidetik sartzen. Nornahik hemen eta Madrilen, badaki bide hontatik abiatzea burutu dugunean ez dugula zor zaigun guztia eta kolpetik lortzeko asmo gizaixo batekin erabakia hartu; honetarako gure herriko zati bat alde batera geratu eta indarkeriaren bidean jarraitzen duela.

Honek minduta eta zatituta utzi gaitu.

Okerrago; Aurrez aurre jarri gaitu.

Hau badaki edozeinek, Madrilen jaioa bada ere.

Eta batez ere, hemen jaio eta Madrilerako lanean ari denak.

Hala ere, demokratak bezala, bere burua agertzen duten bi motako zentralistak, ezkerak eta eskuinak, biak bat egin dute gure herriko bide zail eta negargarri hau oraindik gehiago korapilatzeke, "askatasuna eta gaur" nahi dutenei gure *uste inoxentearen* frakasoaren erregali bat bezala eskaini nahiaz.

Eta, lortzen badute, indarkeria bideak gizenduko ditu.

Hau da, agian, bila dabiltzana.

Baina jakin bezate bide honetara bultzatzen ari zaizkigun UCD-PSOE gure arerio larri bilakatzen ari direla.

Kasu, gero.

Gaizkeria honen estrategia faltsua da.

Usteko dute, behar bada, Estatuto maila hau azpijankeria eta arte bidez ahuldu eta zapuztearekin gure herria hobeto gaindu eta menperatuko dutela. Francoren bide bera hartu dute. Ez al dituzte ondorenak bistan? Oraingoan, haunditu besterik ez dituzte egingo indarkeriaren ondorio hoiek. Eta hemen eta honela, ez da gaitza sendatuko.

Gure herriaren Autonomia apal hau irentsi ezin duen Estatutuak ez du Europan tokirik izango.

Eta Estatuan pakerik ez.

Batzuk, Tejeroz gero sortu zen beldurraren gainean igota, hasi dira gure, eta Katalunyako, eskubideak neurtzen. LOAPA hauxe da lehen metroa zena orain 80 zentimetro dela esaten duen inbentoa. Beldurra libro da, noski; baina gaurko egoera hontan Kongresoak, eta UCD eta PSOE nagusi direla, legez erabagitako neurri-sistimari eutsi ezin dion alderdi politikoak ez du herriaren konfidantzik merezi; horrelako gertaera batek kizkurtzen dituenak ez dute egiazko Demokrazia bat eraikitzeke indar moralik.

Hasi berria den gure bide apal hau apurtu dezakete.

Agintekeria makur eta baldar honen bitartez, galduko dute historiaren aurrean. Estatu bat Europan mailan jartzeko aginpide morala. Gure herriaren aurrean, gutxi da; hala usteko dute behintzat; baina inori egiten zaion kalte moralak nor joko duen urren jakitea ez da erraza.

Suak alde batera utzita, gogora dezagun esaera ekologiko hau: "Mendia erretzen denean, zure zerbait erretzen ari da".